

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ И ФИНАНСИЈСКОМ ПОСЛОВАЊУ ДОМА ЗДРАВЉА КОВИН ЗА 2016. ГОДИНУ

УВОДНА РЕЧ

Дом здравља Ковин обавља здравствену делатност на примарном нивоу здравствене заштите за становнике Општине Ковин. У оквиру здравствене делатности, Дом здравља Ковин обавља: заштиту и унапређење здравља, спречавање и рано откривање болести, лечење, рехабилитацију болесних и повређених, превентивну здравствену заштиту групација становништва који су изложени повећаном ризику обољевања и осталог становништва у складу са посебним програмом превентивне здравствене заштите, здравствено васпитање и саветовање за очување и унапређење здравља, спречавање, рано откривање, контролу и лечење заразних и хроничних незаразних болести, спречавање, рано откривање и контролу малигних болести, спречавање, откривање и лечење болести уста и зуба, патронажне посете, лечење и рехабилитацију у кући, хитну медицинску помоћ и санитетски превоз, организује и спроводи мере у случају елементарних и других већих непогода и ванредних прилика, организује и врши фармацеутску здравствену заштиту, организује и спроводи мере сталног унапређења квалитета стручног рада, обавља и специјалистичко консултативну делатност као и другу делатност у складу са законом. Здравствена делатност на примарном нивоу здравствене заштите се пружа корисницима у матичној згради Дома здравља у Ковину, шест здравствених станица и једној здравственој амбуланти у насељеним местима Општине Ковин. Површина просторних капацитета у којима се обавља здравствена делатност је 5.903м².

1. УЛОГА ОСНИВАЧА У ФУНКЦИОНИСАЊУ ДОМА ЗДРАВЉА КОВИН

Права и дужности оснивача Дома здравља Ковин врши Скупштина општине Ковин на основу Одлуке о преузимању права и обавеза („Сл. лист општина Смедерево и Ковин“, број 6/2002). Скупштина општине Ковин, као оснивач Дома здравља Ковин, има улогу да повезује елементе здравственог система на својој територији и битно утиче на његов одрживи развој. То значи обезбеђивање вредносне равнотеже обима права са висином издвојених средстава за здравствену заштиту. Друштвена брига за здравље на нивоу општине обухвата мере за обезбеђивање и спровођење здравствене заштите од интереса за грађане на територији општине којима се стварају услови за бољу доступност и приступачност у коришћењу здравствене заштите на својој територији, у здравственим установама чији је оснивач, а који су виши од норматива, односно стандарда прописаних законом и и прописима донетим за спровођење закона у погледу простора, опреме, кадра, лекова и медицинских средстава који се не обезбеђују под условима прописаним законом којим се уређује обавезно здравствено осигурање, укључујући и друге неопходне трошкове за рад здравствене установе којима се постиже виши стандард у обезбеђивању здравствене заштите. Обезбеђивање кадра подразумева обезбеђивање средстава за плате запослених, додатке на плате и друге накнаде у складу са законом, односно колективним уговором као и доприносе за обавезно социјално осигурање. Ради извршавања обавеза здравствене установе, а по извршним судским одлукама, за обавезе које се не финансирају из средстава обавезног здравственог осигурања или на други начин у складу са законом, а за које обавезе здравствена установа не може да обезбеди средства у финансијском плану.

Оснивач по закону опредељује средства за осигурање објеката и опреме, за пружање хитне медицинске помоћи, за капитална улагања, инвестиционо текуће одржавање као и друге обавезе одређене законом и актом о оснивању.

Улога оснивача се огледа у неколико сегмената:

- оснивање здравствене установе,
- именовање органа управљања и руковођења и
- остваривање увида и утицаја на рад, развој, пословање и обезбеђивање средстава за рад.

Нарочито је потребно истаћи значајну улогу оснивача, да из буџета финансира развој здравствене установе. Пожељно би било да се улога локалне самоуправе остварује у финансирању посебних програма и оног дела запослених радника у дому здравља, који су изнад уговореног броја са Републичким фондом за здравствено осигурање (у даљем тексту РФЗО). Тиме би се посебно подстакло извршавање посебних превентивних програма и акција.

Законом су створени сви нормативи и услови за децентрализацију управљања и финансирања примарне здравствене заштите (у даљем тексту ПЗЗ), чиме држава успоставља глобални однос између обима права из здравствене заштите и висине средстава за њихово задовољење. Међутим, проблем се најчешће крије у оперативним мерама за спровођење законских прописа. Приликом утврђивања оперативних мера за спровођење ПЗЗ-е, важно је креирати еластична решења и у делу стицања сопствених прихода здравствене установе. Морамо истаћи несклад између обима права и висине обезбеђених средстава. Ова чињеница је објективна реалност. У том смислу, Дом здравља Ковин у сарадњи са локалном самоуправом мора потражити одржива решења. Децентрализација је атрактивна алтернатива централизованог администрацији којој је тешко да буде довољно близу корисницима услуга и тако брзо и адекватно одговори на њихове потребе и очекивања. Децентрализација представља један од најважнијих аспеката реформе система здравствене заштите и сматра се делотворним начином за:

1. побољшање у обезбеђивању ПЗЗ-е становништву;
2. боља расподела средстава, према потребама;
3. укључивање заједнице у доношење одлука о приоритетима у дому здравља и
4. смањивање неједнакости у здрављу.

Осмишљена децентрализација здравствене заштите на примарном нивоу у општини Ковин, подразумева посебну пажњу усмерену на процену потреба за здравственим услугама и успостављању приоритета. Слобода општинских власти да се прилагоде локалним условима би требало да буде пажљиво избалансирана са заједничком визијом и циљевима ПЗЗ-е која се спроводи у Дому здравља Ковин.

Квалитет здравствених услуга, посебно онај део који корисници лако примећују, као што је чистоћа просторија, обезбеђеност лековима и опремом или пак љубазност особља, директно су повезани са нивоом задовољства корисника и често су нешто за шта се локалне власти морају сматрати одговорним. Ако су захтеви на нивоу Општине Ковин за квалитетом јасно артикулисани доносиоцима одлука, тада децентрализација може обезбедити механизме за унапређење квалитета. Финансијска одговорност челника Општине Ковин је децентрализацијом повећана. Преиспитивањем циљева децентрализације долазимо до следећих закључака:

1. по питању делотворности (ефикасности) циљева децентрализације, локални лидери су више информисани о проблемима у својој општини и могу доносити боље одлуке;
2. циљ правичности се манифестује на начин да локални лидери могу боље преусмерити ресурсе вулнерабилним групама;
3. ефикасност се реализује тако што локални лидери ефикасније доносе одлуке јер имају боље информације са терена;
4. ствара се већа одговорност локалних представника власти ка унапређењу квалитета ПЗЗ-е и
5. по питању финансијске заснованости, од локалних лидера се очекује да буду ефикаснији у алокацији ресурса за постизање приоритета.

2. ОРГАНИ УПРАВЉАЊА У ДОМА ЗДРАВЉА КОВИН

Органе управљања у Дому здравља Ковине чине: директор, Управни одбор и Надзорни одбор.

• Директор: Прим. др мед. Свето Вукадиновић

Директор заступа дом здравља, организује рад и руководи процесом рада и одговоран је за законитост рада дома здравља. Извршава одлуке Управног одбора, стара се о извршењу Финансијског плана и Програма рада дома здравља, одлучује о другим питањима у складу са законом и одговоран је оснивачу за рад установе.

• Управни одбор: Јелена Павловић, председник

Управни одбор доноси Статут Дома здравља Ковин уз сагласност оснивача и друге опште акте у складу са законом. Одлучује о пословању дома здравља и доноси Програм рада и развоја, Финансијски план и Годишњи обрачун, усваја Годишњи извештај о раду и пословању и подноси га оснивачу на разматрање и усвајање. Одлучује о коришћењу средстава дома здравља, расписује јавни конкурс и спроводи поступак избора кандидата за обављање функције директора.

Утврђује цене здравствених услуга које нису обухваћене здравственим осигурањем, доноси План стручног усавршавања здравствених радника и сарадника, разматра Извештај о извршеној унутрашњој и спољној провери квалитета стручног рада, одлучује о набавци медицинске и друге опреме, отуђењу основних средстава, коришћењу средстава дома здравља, доноси одлуке у вези инвестиционог одржавања и капиталног улагања, текућег одржавања и обавља друге послове утврђене законом и Статутом Дома здравља Ковин.

- **Надзорни одбор: Драгица Матић, председник**

Надзорни одбор надзире законитост рада и пословања дома здравља, разматра шестомесечни и годишњи Извештај о раду и пословању, врши увид у спровођење одлука Управног одбора, закона и других прописа у вези са финансијским пословањем установе. Доноси Пословник о свом раду и обавља и друге послове утврђене законом и Статутом Дома здравља Ковин.

3. СТРУЧНИ ОРГАНИ ДОМА ЗДРАВЉА КОВИН

- **Стручни савет** је саветодавно тело директора и Управног одбора. Разматра и одлучује о питањима стручног рада Дома здравља Ковин, предлаже Програм стручног рада као и стручног развоја установе, предлаже Управном одбору План стручног усавршавања здравствених радника и здравствених сарадника. Предлаже План за унапређење квалитета стручног рада, предлаже чланове Етичког одбора и Комисије за унапређење квалитета рада и обавља и друге послове утврђене законом.
- **Стручни колегијум** је стручно тело које разматра и усваја стручне и доктринарне ставове Дома здравља Ковин. Чине га здравствени радници које именује директор на предлогслужби установе.
- **Етички одбор** је стручно тело које прати пружање здравствене заштите засноване на начелима професионалне етике у обављању здравствене делатности, прати и анализира етичност односа између здравствених радника и пацијената а посебно у области давања сагласности пацијената на предложену медицинску меру и врши остале послове у складу са законом.
- **Комисија за унапређење квалитета рада** је стручно тело које се стара о сталном унапређењу квалитета здравствене заштите која се спроводи у Дому здравља Ковин. Доноси годишњи План и програм провере квалитета стручног рада у Дому здравља Ковин.

4. ПОСТОЈЕЋА МРЕЖА ЗДРАВСТВЕНИХ УСТАНОВА НА ТЕРИТОРИЈИ ОПШТИНЕ КОВИН И ПИТАЊЕ ЊЕНОГ ДАЉЕГ ОПСТАНКА

Постојећа мрежа ПЗЗ-е у ковинској општини подразумева рад у Дому здравља Ковин као матици, шест здравствених станица и једна здравствена амбуланта (општа медицина, стоматологија и апотека) у седам насељених места Општине Ковин. Уредбом о Плану мреже здравствених установа („Сл. гласник РС“, број 42 од 19. маја 2006. године), дефинисан је План мреже здравствених установа: број, структура, капацитети и просторни распоред здравствених установа у државној својини и њихових организационих јединица по нивоима здравствене заштите.

Позивамо се на Уредбу из оправданог разлога, јер иста дефинише мрежу на примарном нивоу здравствене заштите, на прописан начин, који се у многоструку разликује од постојеће постављене мреже организационих јединица. Наиме, у складу са наведеним правилником, Републички фонд за здравствено осигурање склапа Уговор о пружању и финансирању здравствене заштите из обавезног здравственог осигурања са Домом здравља Ковин, а финансирање преосталог дела постојеће мреже, за који нису испуњени услови из правилника, пада на терет оснивача. Правилником су дефинисани следећи услови:

- **Огранак дома здравља** може организовати дом здравља који је основан за општину или град са преко 100.000 становника-за најмање 40.000 становника те општине, односно града, као и дом здравља основан за две или више општина-у општини изван седишта дома здравља за најмање 8.000 становника. У огранку се обезбеђује Хитна медицинска помоћ, здравствена заштита деце и школске деце, жена и одраслог становништва, патронажна служба и кућно лечење и нега, као и превентивна дечија стоматологија.

- **Здравствена станица** се организује за једно или више насељених места удаљених преко 10 километара од седишта дома здравља и са најмање 5000 становника, за обављање најмање делатности Хитне медицинске помоћи, опште медицине и здравствене заштите деце и школске деце.
- **Здравствена амбуланта** се организује у насељеном месту, школи, привредном друштву или установи, ако опредељени број корисника омогућава ангажовање једног тима за обављање делатности из опште медицине, здравствене заштите деце и школске деце и превентивне дечије стоматологије.
- **Апотека** може организовати огранак апотеке за најмање 10.000 становника у насељеном месту општине или јединицу за издавање готових лекова.

Из предложеног произилази да једино насељено место Баваниште може задржати постојећу здравствену станицу док би се за остала места мрежа организовала на начин да два насељена места имају једну здравствену станицу (три здравствене станице би се угасиле), док услов за постојање апотеке нема нити једно насељено место општине Ковин.

5. ОРГАНИЗАЦИОНА СТРУКТУРА ДОМА ЗДРАВЉА КОВИН

Дом здравља Ковин је установа основана за обављање здравствене делатности на примарном нивоу здравствене заштите, односно спровођење скупа мера превенције, лечења, рехабилитације и вођења болести и повреда у складу са законом.

Дом здравља Ковин је референтни центар који пружа здравствену заштиту становништва на примарном нивоу из следећих области: здравствене заштите одраслог становништва (изабрани лекар опште медицине и медицине рада), здравствене заштите деце (изабрани лекар – педијатар), здравствене заштите жена (изабрани доктор гинекологије и акушерства) и стоматолошке здравствене заштите (изабрани доктор стоматологије). У оквиру здравствене делатности поред послова утврђених законом омогућена је подршка изабраном тиму–доктору из следећих области: медицинске дијагностике, специјалистичко - консултативне и фармацеутске делатности.

Ради обављања делатности Дом здравља Ковин организује службе по функционалном принципу и то:

А. СЛУЖБА ОПШТЕ МЕДИЦИНЕ, МЕДИЦИНЕ РАДА И КУЋНОГ ЛЕЧЕЊА И НЕГЕ:

1. Одељење опште медицине
2. Одељење медицине рада
3. Одсек кућног лечења и неге

Б. СЛУЖБА ЗА ЗДРАВСТВЕНУ ЗАШТИТУ ДЕЦЕ, ШКОЛСКЕ ДЕЦЕ И ЖЕНА СА ПОЛИВАЛЕНТНОМ ПАТРОНАЖОМ:

1. Одељење за здравствену заштиту предшколске деце
2. Одељење за здравствену заштиту школске деце
3. Одсек за здравствену заштиту жена
4. Одсек поливалентне патронаже

Ц. СЛУЖБА ХИТНЕ МЕДИЦИНСКЕ ПОМОЋИ И САНИТЕТСКОГ ПРЕВОЗА

Д. СЛУЖБА МЕДИЦИНСКЕ ДИЈАГНОСТИКЕ:

1. Одељење лабораторијске дијагностике
2. Одсек за рендген дијагностику
3. Одсек за ултразвучну дијагностику

Е. СЛУЖБА СТОМАТОЛОШКЕ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ:

1. Одељење дечије и превентивне стоматолошке здравствене заштите
2. Одсек опште стоматологије
3. Одсек ортопедије вилица
4. Одсек за протетику

Ф. СЛУЖБА ЗА СПЕЦИЈАЛИСТИЧКО – КОНСУЛТАТИВНЕ ДЕЛАТНОСТИ:

1. Одељење физикалне медицине и рехабилитације
2. Одељење интерне медицине
3. Одсек за заштиту менталног здравља
4. Одсек офталмологије
5. Одсек дерматовенерологије
6. Одсек оториноларингологије
7. Одсек социјалне медицине и здравствене статистике са информатиком

Г. СЛУЖБА ЗА ФАРМАЦЕУТСКУ ЗДРАВСТВЕНУ ДЕЛАТНОСТ – АПОТЕКА

Х. СЛУЖБА ЗА ЕКОНОМСКО-ФИНАНСИЈСКЕ И ПРАВНО-АДМИНИСТРАТИВНЕ ПОСЛОВЕ:

1. Одељење за економско – финансијске послове
2. Одсек за правно - административне послове

И. СЛУЖБА ЗА ТЕХНИЧКЕ И ДРУГЕ СЛИЧНЕ ПОСЛОВЕ:

1. Одељење за одржавање објеката
2. Одсек санитетског превоза
3. Одсек за информације и обезбеђење

Ј. МЕНАџМЕНТ:

1. Директор
2. Помоћници директора за:
  - а) здравствену делатност
  - б) стручно - медицинска питања
  - ц) финансијско – економске послове
  - д) правно – административне послове
3. Главна медицинска сестра – техничар

У Дому здравља Ковин образују се и просторно издвојене јединице, по територијалном принципу:

1. Здравствена станица Баваниште: одељење опште медицине, одсек кућног лечења и неге, одсек за здравствену заштиту деце и школске деце, одсек поливалентне патронаже, одсек стоматолошке здравствене заштите, одсек за фармацеутску здравствену делатност–апотека и одсек за одржавање објекта.

2. Здравствена станица Мраморак: одсек опште медицине, одсек поливалентне патронаже, одсек стоматолошке здравствене заштите, одсек за фармацеутску здравствену делатност–апотека и одсек за одржавање објекта.

3. Здравствена станица Гај: одсек опште медицине, одсек кућног лечења и неге, одсек стоматолошке здравствене заштите, одсек за фармацеутску здравствену делатност-апотека и одсек за одржавање објекта.

4. Здравствена станица Делиблато: одсек опште медицине, одсек кућног лечења и неге, одсек стоматолошке здравствене заштите, одсек за фармацеутску здравствену делатност-апотека и одсек за одржавање објекта.

5. Здравствена станица Плочица са Плочичким ритом: одсек опште медицине, одсек поливалентне патронаже, одсек стоматолошке здравствене заштите, одсек за фармацеутску здравствену делатност-апотека и одсек за одржавање објекта.

6. Здравствена станица Скореновац: одсек опште медицине, одсек кућног лечења и неге, одсек стоматолошке здравствене заштите, одсек за фармацеутску здравствену делатност-апотека и одсек за одржавање објекта.

7. Здравствена амбуланта Дубовац са Малим Баваништем: одсек опште медицине, одсек за фармацеутску здравствену делатност – аптека и одсек за одржавање објекта.

6. ЉУДСКИ РЕСУРСИ

У складу са чланом 173а Закона о здравственој заштити („Сл. гласник РС“, број 107/05, 72/09 – др. закон и 106/15) министар доноси кадровски план за запослене у здравственим установама из Плана мреже здравствених установа за територију републике, кога чини укупан број запослених обухваћен појединачним кадровским плановима здравствених установа из Плана мреже. Кадровски план представља максимални број запослених у здравственим установама из Плана мреже, односно у свакој појединачној здравственој установи у одговарајућој буџетској години. Израчунавање потребних кадрова у здравственим установама врши Институт за Јавно здравље Србије „Др Милан Јовановић Батут“, а у складу са Правилником о ближим условима за обављање здравствене делатности у здравственим установама и другим облицима здравствене службе.

Зараде запослених у здравственим установама, за уговорени број запослених, обезбеђује Републички фонд за здравствено осигурање, док се за неуговорене запослене зараде не обезбеђују из средстава РФЗО-а и могу се финансирати само из планираних, односно реалних извора прихода здравствене установе који се остварују ван уговора са РФЗО-ом. Уколико здравствена установа не остварује довољан износ средстава, не постоји основ за закључивање, односно продужење уговора о раду за запослене чија се средства за зараду финансирају из реалних извора, ван уговорених средстава са РФЗО-ом. Здравствена установа је дужна да усклади рад са чланом 159. Закона о здравственој заштити. Уговором о пружању и финансирању здравствене заштите за 2016. годину, РФЗО-е прихвата за финансирање 153 запослених у делу примарне здравствене заштите и 17 запослених у Служби стоматолошке здравствене заштите. Укупно 173. запослених финансира РФЗО-е, док се зараде и друга лична примања за 17 запослених у апотеци отвореног типа не уговарају, већ се исте обезбеђују из остварене разлике у цени робе у малопродаји и сопствених средстава установе.

6.1. Број и структура запослених у Дому здравља Ковин на дан 31.12.2016. године

У складу са Правилником о условима, критеријумима и мерилима за закључивање уговора са даваоцима здравствених услуга и за утврђивање накнаде за њихов рад за 2016. годину, здравствена установа је одговорна за спровођење Кадровског плана који доноси министар надлежан за послове здравља у делу који се односи на планирани кадар који се финансира из средстава обавезног здравственог осигурања РФЗО-е односно, надлежна филијала са здравственом установом уговара број и структуру радника, а највише до планираног кадра од стране ресорног министарства.

На дан 31.12.2016. године, у Дому здравља Ковин је запослено укупно 196 радника, по структури која је дата у табели која следи:

Р/бр	Структура	Уговори радници	Норматив	Разлика	Број уговорених радника у стоматологији	Број радника у апотеци	На одређено време	Преко уговореног броја на неодређено време	Укупно запослених	%
1.	Доктори медицине и медицински биохемичар	37	44	- 7			7		44	22,45
2.	Доктори стоматологије		(7)		7				7	3,58
3.	Медицински техничари	78	77	1					78	39,80
4.	Стоматолошки техничари		(10)		10				10	5,11

5.	Фармацеути		(9)			4	1		5	2,55
6.	Фармацеутски техничари		(12)			12			12	6,12
7.	Здравствени сарадници	3	0,5	+2,5					3	1,53
8.	Немедицински радници	32	36	-4		1	4		37	18,86
9.	Укупно	150	157,5	-7,5	17	17	12	0	196	100

Табела број 1: Кадровска структура Дома здравља Ковин на дан 31.12.2016. године

На дан 31.12.2016. године у установи је укупно 196 запослених радника, од чега је за примарну здравствену заштиту уговорено 153 запослених, а за стоматолошку здравствену заштиту 17 запослених. Неуговорено је 17 запослених у апотеци дома здравља. На одређено време је на дан 31.12.2016. године запослено укупно 12 радника од којих је 2 запослена примљено уместо привремено одсутних радника који су у радном односу на неодређено време, а десет запослених је примљено због потребе службе.

7. ФИНАНСИРАЊЕ ДОМА ЗДРАВЉА КОВИН У 2016. ГОДИНИ

7.1. Политика и функција финансирања здравствене заштите

Политика финансирања здравствене заштите подразумева фокусирање функција, процедура и примену мера ради прибављања финансијских средстава потребних за покривање расхода насталих услед коришћења гарантованих права из домена обухватног здравственог осигурања. Њена сврха, осим прибављања јесте и њихова коректна дистрибуција и алокација као и контрола крајње употребе. Финансијска функција се схвата као круцијална у глобалној политици. Њена улога је да на законит начин усмерава финансијска средства и да у складу са правима грађана финансира њихове потребе из домена здравствене заштите. Функција финансирања здравствене заштите одређује квалитет здравља грађана и мотивише инвестирање у здравствене капацитете. Незаменљива је код евалуирања ефеката, доношења ваљаних одлука, примене конкретних мера и систематичног и аналитичког разматрања расположивих здравствених ресурса. Финансијска здравствена политика, управо због ресурса, подсећа на ланац чије карике они представљају и за које су везане конкретне оперативне функције. Ресурси треба да се непрестано штите и обнављају и за тај део је задужена држава, односно оснивачи здравствених установа. Уколико то не чине на одговарајући начин, установе могу запасти у озбиљне проблеме.

7.2. Приходи и приливи по Уговору о пружању и финансирању здравствене заштите са Републичким фондом за здравствено осигурање за 2016. годину

Дом здравља Ковин стиче приходе највећим делом од Републичког фонда за здравствено осигурање а по основу Уговора о пружању и финансирању здравствене заштите из обавезног здравственог осигурања, под условом да изврши планом предвиђен обим услуга.

На основу чл. 177. Закона о здравственом осигурању („Сл. гласник РС”, бр. 107/05 и 109/05-исправка, 57/11, 119/12, 99/14, 123/14, 126/14 – одлука УС и 106/15), члана 23. став 2. и члана 31. став 1. тачка 5. Статута Републичког фонда за здравствено осигурање („Сл. гласник РС”, бр. 81/11, 57/12, 89/12, 1/13, 32/13 и 23/15), а у складу са одредбама Правилника о уговарању здравствене заштите из обавезног здравственог осигурања са даваоцима здравствених услуга за 2016. годину („Сл. гласник РС“, број 110/15), закључен је Уговор о пружању и финансирању здравствене заштите из обавезног здравственог осигурања за 2016. годину, између:

- Републичког фонда за здравствено осигурање Филијале за Јужнобанатски округ Панчево из Панчева и
- Дома здравља Ковин из Ковина.

Уговором се уређују односи између РФЗО-а и Дома здравља Ковин у вези пружања здравствених услуга на примарном нивоу здравствене заштите, обухваћених обавезним здравственим осигурањем и утврђивање и обрачун накнаде Дому здравља Ковин за пружене здравствене услуге. Дому здравља Ковин је Анексом II уговора од 07.12.2016. године утврђена накнада према Предрачуну средстава за 2016. годину. Накнада обухвата средства за:

I Примарну здравствену заштиту:

1. Плате.....	135.961.000,00
2. Превоз.....	7.614.000,00
3. Лекови са Листе лекова (Лекови у ЗУ).....	5.562.000,00
4. Санитетски и медицински материјал.....	6.583.000,00
5. Остали индиректни трошкови.....	24.892.000,00
5.1. Енергенти.....	15.341.000,00
5.2. Материјални и остали трошкови	9.551.000,00
6. Укупно.....	180.612.000,00
7. Партиципација.....	3.524.000,00
8. Укупна накнада по предрачуну за 2016. годину.....	177.088.000,00

II Стоматолошку здравствену заштиту:

1. Плате.....	15.602.000,00
2. Превоз.....	1.916.000,00
3. Остали директни и индиректни трошкови.....	3.041.000,00
4. Укупно.....	20.559.000,00
5. Партиципација.....	327.000,00
6. Укупна накнада по предрачуну за 2016. годину.....	20.232.000,00

III Апотеку:

1. Лекови на рецепт.....	74.810.000,00
2. Медицинска помагала.....	4.844.000,00
3. Укупно.....	79.654.000,00
4. Партиципација.....	14.536.000,00
5. Укупна накнада по предрачуну за 2016. годину.....	65.118.000,00

Укупно уговорена накнада за 2016. годину, на нивоу установе, износи 280.825.000,00 динара, док је партиципирање осигураника за пружене услуге предвиђено 3.851.000,00 динара а за издате лекове са Листе лекова 14.536.000,00 динара. Укупно учешће пацијената у трошковима пружања примарне здравствене заштите износи 18.387.000,00 динара. Укупна накнада по предрачуну умањена за пратиципацију износи 262.438.000,00 динара.

Набавна цена лека не може бити виша од цене лека која је утврђена Листом лекова. Трошкови промета на мало за издате лекове изnose од 12% и утврђују се на набавну цену у складу са Листом лекова. Набавна цена медицинског помагала не може бити виша од највишег износа накнаде за медицинско помагало која је утврђена Правилником о уговарању. Трошкови промета на мало за издата помагала изnose 4% и утврђују се на набавну цену у складу са Правилником о уговарању.

Уговор о пружању и финансирању здравствене заштите из обавезног здравственог осигурања за 2016. годину је потписан 30.12.2015. године и њиме су уређени односи између РФЗО-а и Дома здравља Ковин. Дана, 06.09.2016. године је склопљен Анекс уговора број 01-651, да би се дана 07.12.2016. године потписао Анекс II Уговора о пружању и финансирању здравствене заштите из обавезног здравственог осигурања број 01-884 за 2016. годину. Предметним уговором је дефинисана висина накнаде по наменама. У табели која следи, приказаћемо висину уговорене накнаде са РФЗО-ом, на почетку године и на крају обрачунског периода.

Р. бр.	Врста намене	Уговор	Анекс II уговора	Разлика
	ПРИМАРНА ЗЗ			
1.	Плате	137.544.000,00	135.961.000,00	-1.583.000,00
2.	Превоз	7.714.000,00	7.614.000,00	-100.000,00
3.	Лекови са Листе лекова	5.562.000,00	5.562.000,00	0,00
4.	Санитетски и медицински потрошни материјал	6.583.000,00	6.583.000,00	0,00
5.	Енергенти	15.040.000,00	15.341.000,00	301.000,00
6.	Материјални и остали трошкови	9.551.000,00	9.551.000,00	0,00
7.	Укупно	181.994.000,00	180.612.000,00	-1.382.000,00
8.	Партиципација	3.524.000,00	3.524.000,00	0,00
9.	Укупна накнада по предрачуну	178.470.000,00	177.088.000,00	-1382.000,00
10.	СТОМАТОЛОГИЈА			
11.	Плате	15.602.000,00	15.602.000,00	0,00
12.	Превоз	1.916.000,00	1.916.000,00	0,00
13.	Остали директни и индиректни трошкови	3.041.000,00	3.041.000,00	0,00
14.	Укупно	20.559.000,00	20.559.000,00	0,00
15.	Партиципација	327.000,00	327.000,00	0,00
16.	Укупна накнада по предрачуну	20.232.000,00	20.232.000,00	0,00
17.	АПТЕКА			
18.	Лекови на рецепт	74.810.000,00	74.810.000,00	0,00
19.	Медицинска помагала	4.844.000,00	4.844.000,00	0,00
20.	Укупно	79.654.000,00	79.654.000,00	0,00
21.	Партиципација	14.536.000,00	14.536.000,00	0,00
22.	Укупна накнада по предрачуну	65.118.000,00	65.118.000,00	0,00
23.	Свеукупно уговорено	282.207.000,00	280.825.000,00	-1.382.000,00
24.	Свеукупно учешће пацијаната - партиципација	18.387.000,00	18.387.000,00	0,00
25.	Свеукупна накнада за 2016. годину	263.820.000,00	262.438.000,00	-1.382.000,00

Табела број 2: Компаративна анализа уговорене накнаде са РФЗО-ом за 2016. годину

Судећи по висини уговорених средстава Анексом II уговора, дошло је до измене појединачних уговорених намена по врсти и то:

- Накнада за зараде у примару је умањена за 1.583.000,00 динара;
- Накнада за превоз је умањена за 100.000,00 динара;
- Накнада за енергенте је повећана за 301.000,00 динара;

Након извршеног коначног обрачуна припадајуће накнаде између РФЗО-а и здравствене установе извршиће се још једно анексирање Уговора о пружању и финансирању здравствене заштите из обавезног здравственог осигурања за 2016. годину у делу који се односи на висину обрачунатих и исплаћених средстава на име отпремнина и јубиларних награда запосленима.

Из датог прегледа уочавамо да се висина уговорених средстава за набавку Лекова на рецепт и медицинских помагала није мењала у току 2016. године. Да бисмо створили реалну слику по питању опредељених средстава за набавку лекова са Листе лекова и медицинска помагала важно је сагледати како су се кретала уговорена средства за апотеку уназад неколико година. Сходно реченом, у наставку следи табеларни приказ уговораних средстава за Лекове са листе лекова и медицинских помагала за период посматрања 2012. година – 2016. година:

	АПOTEKA	Уговорено за 2016. годину	Уговорено за 2015. годину	Уговорено за 2014. годину	Уговорено за 2013. годину	Уговорено за 2012. годину
1.	Лекови на рецепт	74.810.000,00	78.923.000,00	85.253.000,00	Није уговорено	88.610.051,00
2.	Медицинска помагала	4.844.000,00	5.307.000,00	5.307.000,00	Није уговорено	4.947.837,00
3.	Укупно	79.654.000,00	84.230.000,00	90.560.000,00	Није уговорено	93.557.888,00
4.	Партиципација	14.536.000,00	14.325.000,00	15.474.000,00	Није уговорено	17.386.002,00
5.	Укупна накнада по предрачуноу	65.118.000,00	69.905.000,00	75.086.000,00	Није уговорено	76.171.886,00

Табела број 3: Преглед висине уговорених средстава за апотеку у периоду 2012. - 2016. година

Уочавамо да су се из године у годину смањивала одређена средства за набавку Лекова са листе лекова и медицинских помагала, те се сходно томе смањивао и проценат остварене разлике у цени који се користи за покриће насталих расхода и одлива за пословање апотека (расходи за запослене, директни и индиректни материјални и нематеријални трошкови). У односу на уговорена средства у 2012. години, у 2016. години су се иста смањила за 14,51%. Напомињемо да је у току 2016. године дошло до смањења цена Лекова са листе лекова и да се поступак јавних набавки лекова са Листе лекова обављао централизовано од стране дирекције РФЗО-а.

У наставку извештаја посматраћемо приходе и расходе апотеке у току 2016. године, исказане у табелама које следе:

Приход апотеке у 2016. години:

Период	Приходи апотеке			Укупан приход	Реализована маржа-нето приход
	РФЗО	Партиципација и учешће	Пазари- продаја		
1	2	3	4	5=2+3+4	6
2016. година	54.960.259,00	10.964.661,00	23.273.591,00	89.198.511,00	9.154.306,00
Укупно:	54.960.259,00	10.964.661,00	23.273.591,00	89.198.511,00	9.154.306,00

Табела број 4: Приход апотеке у 2016. години

Расход апотеке у 2016. години:

Период	Плата	Накнаде трошкова за запослене	Енергенти	Остали трошкови	Укупан расход
1	2	3	4	5	6=2+3+4+5
2016. година	12.820.855,00	799.238,00	467.854,00	1.438.536,00	15.526.483,00
Укупно:	12.820.855,00	799.238,00	467.854,00	1.438.536,00	15.526.483,00

Табела број 5: Расход апотеке у 2016. години

Однос оствареног прихода и насталог расхода:

Период	Приход у 2016. години	Расход у 2016. години	Разлика
1	2	3	4=2-3
2016. година	9.154.306,00	15.526.483,00	- 6.372.177,00

Табела број 6: Однос оствареног прихода и насталог расхода у 2016. години

Сходно датом прегледу закључујемо да је осам апотека ковинског дома здравља остварило нето приход у току 2016. године у висини од 9.154.306,00 динара док је са друге стране, настао расход у висини од 15.526.483,00 динара. Дакле, за 2016. годину, апотека генерише дефицит у висини од 6.372.177,00 динара. Обзиром да установа предузима напоре да повећа висину сопствених прихода и смањи обавезе према повериоцима, те испоштује законске одредбе које се односе на измирење насталих обавеза у валути, висина губитка које производи апотека онемогућава дом здравља да консолидује своје финансијско пословање и постане ликвидан. Наиме, из сопствених средстава дом здравља не може да сервисира недостајућа средства у корист апотеке, те се у сарадњи са челницима локалне самоуправе требају предузети адекватне мере како би се превазишао дисбаланс у пословању.

У наставку анализе пословања апотека наше установе, изнећемо само круцијалне проблеме који су, по нашем мишљењу, довели и доводе до неликвидности апотека:

1. Републички фонд за здравствено осигурање је од 2011. године снижавањем цене лекова на рецепт и низом других мера додатно отежао пословање апотека. Наиме, РФЗО је закључио Протокол о сарадњи у поступку снабдевања лековима за 2011. и 2012. годину са Носиоцима дозволе за лек и Носиоцима дозволе за промет лековима. Носилац дозволе се обавезује да књижном одобрењем, у износу од 10%, умањи своје потраживање према веледрогеријама односно апотекама, за фактурисане лекове који ће бити издати на рецепт. Умањење цене лека за лекове са Листе лекова односи се само на онај део цене лека који сноси Републички фонд за здравствено осигурање према Правилнику о листи лекова који се прописују и издају на терет средстава обавезног здравственог осигурања. Протокол је потписан те су сви потписници требали да га се придржавају, али у пракси је то изгледало другачије. Наиме, произвођач лекова је био у обавези да изда књижно одобрење у висини од 10% на извршену испоруку веледрогерији која је била у обавези да у истој висини од 10% умањи, путем књижног одобрења, фактуру за испоручене лекове дому здравља-апотеци, а апотека приликом испостављања фактуре РФЗО-у да изврши умањење у висини од 10% за лекове који су издати на рецепт. Дом здравља није имао увид у књижна одобрења која су веледрогерије добијале од произвођача лекова а дешавало се да многе веледрогерије нису испостављале књижна одобрења апотекама. Поштујући одредбе наведеног протокола, када год се десило да испостављена фактура добављача за лекове није умањена за наведени проценат и установи није прослеђено књижно одобрење, излазну фактуру за издате лекове на рецепт прослеђивали смо РФЗО-у у пуном износу, јер се евентуално умањење које се од нас захтевало није заснивало на валидној документацији. С обзиром на такву ситуацију, одбили смо да потпишемо и испоставимо књижна одобрења РФЗО-у, јер нисмо хтели да смањујемо потраживања од РФЗО-а док се не смање наше обавезе према веледрогеријама. Али, без обзира на такав начин рада дома здравља, РФЗО је на крају пословне године, позивајући се на горе поменути протокол, умањио целокупну нашу фактурисану реализацију за 10% чиме је у највећој мери директно одговоран за изражену неликвидност.

2. Умањење фактурисане вредности за издате лекове на рецепт за 10%, директно је утицало и на смањење каса сконта по фактурама добављача што је директно условило мањи приход апотеке.

3. Применом Закона о јавним набавкама при набавци робе за апотеку настајали су веома велики проблеми у пословању, пре свега из разлога што се у моменту расписивања тендера поштовала актуелна Листа лекова која се у току пословне године и по неколико пута мењала. Такав начин је условио несташице лекова, отежано снабдевање као и проблеме око поштовања уговора са добављачима. Наиме, приликом увођења нових лекова на Листу лекова, дешавало се да иста ступа на снагу у року од 8 дана од дана објављивања, или се примењује ретроактивно, а при том не постоји одредба по Закону о јавним набавкама да се лекови набаве по хитном поступку. Централизованим јавним набавкама лекова са Листе лекова установама је укинута право остваривања бонитета од добављача за испоручену робу.

4. Законска обавеза да се у јавној набавци лекова искључиво користе генерички називи лекова настали су проблеми по питању права пацијената на доступност терапије од различитих произвођача.

5. РФЗО је, почев од 2014. године, са апотекама у приватном власништву, почео да склапа уговоре о издавању лекова на лекарски рецепт. Апотеке у приватном власништву нису у обавези да набавку лекова спроводе поштујући одредбе Закона о јавним набавкама, те се самим тим не срећу са проблемима при набавци лекова које имају апотеке у државном власништву.

6. Апотеке у државном власништву, путем својих асоцијација (коморе...) годинама указују ресорном министарству и РФЗО-у на све тежу и финансијски лошију ситуацију елаборирајући при том разлоге који су до тога довели. Сведоци смо чињенице да се приватне апотеке отварају-регистрају у великом броју у готово целој држави али не у складу са Уредбом о плану мреже здравствених установа, те да се отварају углавном у близини државних апотека.

7. Висина марже за робу у апотеци је најмања у поређењу са висином марже у земљама Европске уније и у земљама региона, (од уговорене марже са фондом апотеке не могу да покрију нити 50% својих текућих трошкова). Законом прописана маржа на лекове на рецепт износи 12%, а на медицинска помагала 4%, што је није довољно за покривање трошкова пословања апотеке.

8. Смањење малопродајне цене лекова на рецепт директно утиче на смањење обрачунате марже. РФЗО дефинише Листе лекова који се могу издавати на лекарски рецепт, доноси одлуку о висини партиципације, утврђује проценат учешћа лекова на рецепт, даје предлог Влади РС о максималним ценама лекова и медицинско-техничким помагалима који се издају на рецепт. У "Сл. гласнику РС" бр. 123 од 10.11.2014. године, објављен је Правилник о листи лекова који се прописују и издају на терет средстава обавезног здравственог осигурања, која се примењује од 01.01.2015. године. Правилником је дефинисано смањење цена лекова до 50%. Маржа за лекове остаје иста – 12%. Оваква промена услова пословања смањује приход од лекова издатих на рецепт за 50%. РФЗО је од 16. априла 2015. године, увео примену централизоване јавне набавке лекова са листе лекова А и А1 којима су обухваћене апотеке из Плана мреже здравствених установа са којима РФЗО има закључен Уговор о пружању здравствене заштите. Инструкцијом од стране РФЗО-а Дом здравља Ковин је отпочео примену Централне јавне набавке, по којој су цене лекова за 10% до 20 % ниже од цена објављених у Службеном гласнику бр. 123, које се примењују од 01.01.2015.године. Дефинисање максималне, а не јединствене малопродајне цене лека, омогућило је нелојалну конкуренцију, довело до слабења економског положаја апотека које послују у складу са законом.

9. Смањење цена лекова на рецепт доводи до негативне нивелације целокупне залихе лекова и на тај начин се ствара губитак за износ разлике у цени за лекове на залихама (лекови који су на залихама су набављени по вишим ценама а обавезе према добављачима су остале исте). Измена цена лекова са Листе лекова у првој половини 2015. године је условила негативну нивелацију залиха робе у апотекама ковинског дома здравља за износ од 776.167,10 динара.

10. Законом о роковима измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама је дефинисано да, једино у случају када је дужник Републички фонд за здравствено осигурање, односно корисник средстава РФЗО-а, рок за измирење новчаних обавеза је, до 90 дана (рок за измирење обавеза по уговорима између јавног сектора и привредних субјеката је 45 дана док је рок за измирење уговорних обавеза између субјеката јавног сектора до 60 дана). Примена одредаба наведеног закона је значајно додатно отежала пословање јер су скраћени рокови за измирење обавеза. Висина обавеза за плаћање у року је достигла размере које установа није могла у валути да измирује те су повериоци, путем адвоката, достављали опомене пред утужење са роком плаћања од најчешће 8 дана. У таквој ситуацији, једино решење је да се дуг „пролонгира“ путем репрограмирања, на начин да су, потписани Споразуми о сукцесивном измирењу обавеза и Судска поравнања. Сходно реченом, на овај начин се извршило „одлагање“ плаћања, али је велики проблем што установа не може да обезбеди довољно средстава како би испоштвала преузете обавезе репрограмима. Само је питање времена када ће кренути кашњење у плаћању споразума и када се то деси, повериоци више неће имати разумевања, те ће тужбе суду постати наша стварност уз незаобилазну блокаду рачуна.

Неминовно је да и здравствени систем у Србији почне да се базира на јасним економским принципима, као у развијеним земљама, и да се тачно зна колика се вредност добија за одређену суму, и да ли лек пружа ефикасну терапију. Проблем нашег здравственог система је растрзаност између потешкоћа које тренутно постоје и суштине дугорочног пословања. Ситуација с ликвидношћу у фармацеутском сектору се не може посматрати одвојено од ситуације у целокупној привреди. Цео систем привреде функционише као систем спојених судова, па се тако и неликвидност у једном сектору осећа и у свим осталим. Осећа се велики притисак недостатка новца, те је од круцијалног значаја да надлежне инстанце изнађу одговарајуће решење јер ће се у супротном, читав здравствени систем наћи у безизлазној ситуацији. Најважније је да се системске одлуке брзо донесу и побољшају услови пословања.

Поставља се питање, како је настао толики проблем с ликвидношћу? По нашем скромном мишљењу, сматрамо да једноставно нема довољно новца. Јасно је да је здравствени буџет важно питање за све земље на свету, па тако и за Србију. Буџет РФЗО-а се не пуни се онако како је планирано. РФЗО је у најбољој намери правио одређене кораке ка уштедама, али још увек се не размишља довољно економски. Неликвидност јесте актуелан проблем, али пажњу би пре свега требало усмерити на тражење дугорочнијих решења. Није довољно само указивати на неликвидност или ситуацију с позитивном листом, јер је то повезано и неко мора то да сагледа и доноси системска решења. Економски начин размишљања, дугорочно планирање, стални рад на квалитету кадра и услуге треба да постане и део нашег здравственог система, јер се само тако дугорочно може осигурати опстанак и позитивно пословање апотека, веледрогерија и здравствених установа. Неминовно је да и наш здравствени систем почне да се базира на јасним економским принципима, као у развијеним земљама, и да се тачно зна колика се вредност добија за одређену суму.

Дом здравља Ковин, путем својих апотека, је носилац права, обавеза и одговорности у остваривању фармацеутске здравствене делатности на територији наше општине у складу са законом, у оквиру средстава којима располаже. Сходно реченом, менаџмент установе је мишљења да је постојећа мрежа примарне здравствене заштите у нашој општини постављена на задовољавајући начин у смислу да је свим становницима општине обезбеђена једнакост и доступност у остваривању својих права из домена примарне здравствене заштите. Уколико се у што скорорије време не предузму интервентне мере неликвидност апотека ће довести у питање и функционисање читаве установе а пре свега пружање примарне здравствене заштите нашим суграђанима.

7.3. Приходи, приливи и реализација по Уговору о обезбеђивању средстава из Буџета Општине Ковин за 2016. годину

А) Уговорени приходи и приливи из Буџета Општине Ковин за 2016. годину

На основу чл. 8, а у вези чл. 13. и 13а. Закона о здравственој заштити („Сл. гласник РС“ бр. 107/2005, 72/2009-др. закон, 88/2001, 99/2010, 57/2011, 119/2012, 45/2013-др. закон, 93/2014, 96/2015 и 106/2015), Одлуке о Буџету Општине Ковин за 2016. годину, („Сл. лист Општине Ковин“, бр. 18/2015) и Закључка о финансирању рада установа и јавних служби из Буџета Општине Ковин у 2016. години, бр. 022-51/2015-I од 28.12.2015. године, закључен је Уговор о обезбеђивању средстава из Буџета Општине Ковин за 2016 годину, број 40-7/2016-II, између

- Општине Ковин из Ковина и
- Дома здравља Ковин из Ковина.

Предмет овог уговора је регулисање међусобних односа уговорених страна у коришћењу средстава, обезбеђених за реализацију мера за спровођење здравствене заштите од интереса за грађане на територији општине, а у циљу унапређења друштвене бриге за здравље становништва. Анексом III Уговора о обезбеђивању средстава из Буџета Општине Ковин за 2016. годину, број 40-7/2016-II Општина Ковин се обавезује да ће на име финансирања мера за обезбеђивање и спровођење здравствене заштите од интереса грађана, Дому здравља Ковин обезбедити средства у укупном износу од **42.218.992,00** динара и иста се усмеравају за финансирање:

I Програмска активност – Функционисање установа примарне здравствене заштите у износу од 7.983.886,00 динара за:

1. Плате, додаци и накнаде зарада запослених (зараде за мртвозорства и зараде за базар здравља) у износу од 712.467,00
2. Плате, додаци и накнаде зарада запослених (запослени који нису уговорени са РФЗО-ом) у износу од.....2.949.861,00
3. Социјални доприноси на терет послодавца (за мртвозорство и базар здравља) у износу од.....127.533,00
4. Социјални доприноси на терет послодавца (запослени који нису уговорени са РФЗО-ом) у износу од.....528.025,00

5. Накнаде у натури – поклони за децу запослених у износу од.....160.000,00
6. Стални трошкови (осигурање имовине) у износу од.....600.000,00
7. Услуге по уговору лекара специјалиста у износу.....2.500.000,00
8. Материјал-лекови и санитарски материјал
(Базар здравља)у износу.....151.940,00
9. Машине и опрема за базар здравља у износу.....254.060,00

II Пројекат – Изградња објекта Хитне медицинске помоћи и Физикалне медицине са рехабилитацијом у износу од 31.101.606,00 динара

1. Зграде и грађевински објекти.....31.101.606,00

III Пројекат – Инвестиционо одржавање зграде ЗС у Плочици у износу од 553.692,00 динара

1. Зграде и грађевински објекти.....553.692,00

IV Пројекат – Набавка медицинске и лабораторијске опреме у износу од 2.579.808,00 динара

1. Машине и опрема.....2.579.808,00

Дом здравља Ковин, као индиректни корисник буџетских средстава се обавезује да средства користи наменски, у складу са Финансијским планом Дома здравља Ковин за 2016. годину.

Б) Реализација средстава из Буџета Општине Ковин за 2016.годину

Сходно одредбама уговора, у наставку дајемо табеларни приказ одобрених и утрошених апропријација из Буџета Општине Ковин за 2016. годину:

РЕАЛИЗАЦИЈА СРЕДСТАВА ИЗ БУЏЕТА ОПШТИНЕ КОВИН НА ДАН 31.12.2016. године					%
Р/бр.	Намена	Уговор са општином Ковин	Пренето	Разлика	
		1	2	3	4
1.	Зараде за Мртвозорства	300.000,00	251.273,00	- 48.727,00	83,76
2.	Зараде за неуговорене раднике	3.477.886,00	2.880.177,00	-597.709,00	82,82
3.	Зараде за базар здравља	540.000,00	540.000,00	0,00	100,00
4.	Накнаде у натури	160.000,00	160.000,00	0,00	100,00
5.	Осигурање имовине	600.000,00	600.000,00	0,00	100,00
6.	Уговори о ППП	2.500.000,00	2.500.000,00	0,00	100,00
7.	Материјал – Базар здравља	151.940,00	65.056,00	-86.884,00	42,82
8.	Изградња зграде ХМП и Физикалне медицине	31.101.606,00	0,00	31.101.606,00	0,00
9.	Капитално одржавање зграде ЗС у Плочици	553.692,00	553.692,00	0,00	100,00
10.	Машине и опрема	2.833.868,00	2.751.727,00	-82.141,00	97,11
11.	Укупно:	42.218.992,00	10.301.925,00	31.917.067,00	24,41

Табела број 7: Преглед уговорених и реализованих апропријација из Буџета Општине Ковин за 2016. годину

Сходно датом приказу, закључујемо да је Дом здравља Ковин реализовао уговорена средства по наменама у 2016. години у висини од 24,41%.

7.4. Извештај о извршењу буџета за 2016. годину

Извештај о извршењу буџета прати промене текућих прихода и примања од продаје нефинансијске имовине и текућих расхода и издатака за набавку нефинансијске имовине.

У току пословне 2016. године, настали су приходи и примања, по извору средстава, како следи:

1. Буџет општине Ковин.....	10.301.925,00
2. Републички фонд за здравствено осигурање.....	260.686.932,00
3. Остали извори средстава.....	39.688.527,00
4. Буџет РС.....	1.389.098,00

Укупно прихода и примања: 312.066.482,00

У току пословне 2016. године, настали су расходи и одливи, по извору средстава како следи:

1. Буџет општине Ковин.....	10.301.925,00
1. Расходи за запослене.....	3.831.449,00
- Плате, додаци и накнаде запослених.....	3.114.037,00
- Социјални доприноси на терет послодавца.....	557.412,00
- Накнаде у натури.....	160.000,00
2. Стални трошкови.....	600.000,00
- Трошкови осигурања.....	600.000,00
3. Стручне услуге.....	2.520.000,00
- Уговори са специјалистима.....	2.500.000,00
- Стручни надзор.....	20.000,00
4. Материјал.....	65.056,00
- Медицински и лабораторијски.....	65.056,00
5. Зграде и грађевински објекти.....	533.692,00
- Капитално одржавање зграда и објеката.....	533.692,00
6. Машине и опрема.....	2.751.728,00
- Административна опрема.....	77.160,00
- Медицинска и лабораторијска опрема.....	2.674.568,00

У току 2016. године из Буџета Општине Ковин трансферисано је Дому здравља Ковин укупно 10.301.925,00 динара што је и утрошено у посматраном обрачунском периоду. Дефинисано извршење се односи на уговорене апропријације, при чему је појединачни проценат извршења у задовољавајућим величинама, осим опредељених средстава за изградњу зграда и објеката у висини од 31.101.606,00 динара. Обзиром да је отворени поступак јавних набавки за избор извођача радова окончан крајем 2016. године, опредељена средства за наведену намену су остала неискоришћена у посматраној пословној години. Наиме, након спроведеног поступка Јавне набавке, број 10/2016, где је предмет јавне набавке Изградња објекта Хитне медицинске помоћи и Физикалне медицине и рехабилитације, дана 12.12.2016. године је закључен Уговор о извођењу радова број 01-684/16 са извођачем „Ljuba – Invest“ СЗТР из Параћина, Књаза Милоша бб, са седиштем у Параћину. Извођач радова ће уговорене радове извршити у групи понуђача коју чине: „Ljuba – Invest“ СЗТР из Параћина, Књаза Милоша бб са седиштем у Параћину, „Partenon“ СЗГР из Пожаревца, Мачванска бр. 17 са седиштем у Пожаревцу и „Finiš Dil“ доо из Београда, Војислава Илића бр. 12, са седиштем у Београду. Уговорне стране су сагласне да је предмет уговора извођење радова на изградњи објекта Хитне медицинске помоћи и физикалне медицине и рехабилитације – III фаза. Уговорне стране су утврдиле да је цена за извођење радова 19.304.349,50 динара без урачунатог ПДВ-а, док цена са урачунатим ПДВ-ом износи 23.165.219,40 динара. Извођач се обавезује да радове који су предмет уговора изведе у року од 140 календарских дана, рачунајући од дана увођења у посао.

Дана 12.12.2016. године је потписан Уговор о вршењу стручног надзора, број 01-885 са бироом за пројектовање и извођење радова „Кнезелектро“, Жарка Зрењанина бр. 112 са седиштем у Мраморку. Уговорне стране су сагласно утврдиле да ће надзорни орган, за потребе и рачун инвеститора, вршити посао стручног надзора над извођењем електроенергетских инсталација и инсталација слабе струје. Цена вршења посла стручног надзора износи 77.198,00 динара (правно лице није у систему ПДВ-а).

Дана 12.12.2016. године је потписан Уговор о вршењу стручног надзора, број 01-885/1 са „Ingrap“ doo, Светозара Марковића бр. 2, са седиштем у Ковину. Уговорне стране су сагласно утврдиле да ће надзорни орган, за потребе и рачун инвеститора, вршити посао стручног надзора над извођењем машинских инсталација. Цена вршења посла стручног надзора, са ПДВ-ом износи 83.355,24 динара. Дана 12.12.2016. године је потписан Уговор о вршењу стручног надзора, број 01-885/2 са предузетником „Projing Kovin“, Трг ослобођења бр. 9 са седиштем у Ковину. Уговорне стране су сагласно утврдиле да ће надзорни орган, за потребе и рачун инвеститора вршити посао стручног надзора над извођењем грађевинских радова и радова на водоводу и канализацији. Цена вршења посла стручног надзора, са ПДВ-ом износи 239.425,00 динара (правно лице није у систему ПДВ-а).

2. Републички фонд за здравст. осигурање.....	260.686.932,00
- Расходи за запослене.....	168.487.943,00
- Коришћење услуга и роба.....	92.152.170,00
- Порези и обавезне таксе.....	46.819,00
3. Остали извори средстава.....	39.478.179,00
- Расходи за запослене	12.312.193,00
- Коришћење услуга и роба.....	5.866.689,00
- Отплате домаћих камата.....	319.406,00
- Пратећи трошкови задуживања-курсне разлике.....	90.686,00
- Остали расходи (таксе, порези и казне.....)	3.964.106,00
- Машине и опрема.....	112.968,00
- Издаци за набавку нефинансијске имовине (залихе робе за даљу продају)	16.247.086,00
- Отплата главнице домаћим кредиторима.....	565.045,00
4. Буџет Републике Србије (отпремине, по решењу...)	1.389.098,00

Укупно расхода и издатака: 311.856.134,00

7.5. Остварени приходи и примања и расходи и издаци у 2016. години

- утврђивање разлике	
1. Текући приходи и примања од продаје нефинансијске имовине.....	312.066.482,00
- Буџет Општине Ковин.....	10.301.925,00
- Републички фонд за здравствено осигурање....	260.686.932,00
- Остали извори средстава.....	39.688.527,00
- Буџет РС.....	1.389.098,00
2. Текући расходи и издаци за нефинансијску имовину.....	311.856.134,00
- Буџет Општине Ковин.....	10.301.925,00
- Републички фонд за здравствено осигурање....	260.686.932,00
- Остали извори средстава.....	39.478.179,00
- Буџет РС.....	1.389.098,00
3. Вишак новчаних прилива-суфицит.....	210.348,00

Укупно остварени текући приходи и примања у 2016. години износе 312.066.482,00 динара, од чега пренета средства од стране РФЗО-а чине 260.686.932,00 динара те иста учествују у укупном приходу и приливу са 83,53%.

Укупно извршен трансфер средстава од стране буџета Општине Ковин у току 2016. године износи 10.301.925,00 динара, што чини 3,31% од висине укупних прихода и примања.

Остали извори средства у висини од 39.688.527,00 динара учествују у укупно оствареним приходима и приливима са 12,71 %.

Приход од Буџета РС износи 1.389.098,00 динара, те учествује у укупно оствареним приходима и приливима са 0,45%.

7.6. Створене обавезе из пословања

Преласком на буџетско рачуноводство 2003. године, целокупан износ до тада створених обавеза терети пословање дома здравља у наредним годинама као „стари дуг“. Наиме, Републички фонд за здравствено осигурање, почев од 2003. године установи преноси уговорена наменска средства за посматрану календарску годину, док се „стари дугови“, затечени на дан 01.01.2003. године (почетно стање) не измирују. Део „старог дуга“ је преузет од стране Владе РС путем пројекта Јавног дуга, део је плаћен из средстава Буџета општине Ковин а део је измирен из сопствених средстава установе. Због оправдане бојазни (извршна судска решења) да ће „стари дугови“ угрозити пословање установе, те довести до блокаде текућег рачуна, предлажемо да се, у сарадњи са локалном самоуправом изнађе адекватно решење. У табели која следи приказана је висина обавеза по врсти на дан 31.12.2016. године:

Р. бр.	Опис	Дуг на дан 31.12.2015.	Дуг на дан 31.12.2016.	Разлика
1	2	3	4	5=4-3
1.	Ампулирани лекови	2.197.596,14	2.227.340,14	29.743,97
2.	Санитетски материјал	2.420.624,97	2.739.142,22	318.517,25
3.	Лабораторијски материјал	2.539.823,00	2.311.161,29	-228.661,71
4.	Лекови	16.478.574,63	12.571.718,29	-3.906.856,34
5.	Директни и индиректни трошкови	10.379.292,47	9.500.544,16	-878.748,31
6.	Укупно:	34.015.911,21	29.349.906,10	-4.666.005,11

Табела број 8: Компаративни преглед дуговања по врсти

На основу изнетих података, закључујемо да је на дан 31.12.2016. година, укупно дуговање Дома здравља Ковин (без обавеза према добављачима за позитивну листу лекова) износи 29.349.906,10 динара. У односу на претходну годину учача се смањење обавеза према добављачима, где је посебно приметно смањење обавеза према повериоцима за осталу робу у апотеци. У односу на висину обавеза из претходне године, укупан посматрани дуг је смањен за 4.666.005,11 динара

Напомињемо да уредно, по преносу средстава од стране РФЗО-а, сервисирамо обавезе према добављачима за испоручене ампулиране лекове, лекове, санитетски потрошни материјал као и директне и индиректне материјалне трошкове у висини пренетих трансфера. Проблем постоји јер нам је РФЗО-е, преласком на буџетски систем обрачуна, опредељивао наменска средства само за посматрану годину а питање заосталих дугова није решено. Односно, пројектом „Јавни дуг“, преузет је само део обавеза установе од стране Владе Републике Србије, до висине опредељених средстава, али је и даље велики део дуга остао неизмирен. С тим у вези, дом здравља је у току пословне 2016. године потписао судске споразуме и протоколе о сукцесивном измирењу дуга према повериоцима за испоручене лекове према прегледу који следи:

Р. бр.	Добављач	Износ репрограма	Број рата	Почетак примене репрограма	Измирено до 31.12.2016. године	Остатак дуга
1	2	3	4	5	6	7=3-6
1	Феникс фарма I	25.806.396,72	24	31.01.2015.	25.028.175,41	778.221,31
2	Феникс фарма II	8.750.628,12	12	31.07.2015.	8.750.628,12	0,00
3	Феникс фарма III	29.689.262,12	12	31.07.2016.	14.845.144,15	14.844.117,97
4	Вега	7.800.000,00	6	31.07.2015.	7.800.000,00	0,00
5	Фармалогист I	4.592.372,94	5	30.04.2015.	4.592.372,94	0,00
6	Фармалогист II	3.593.890,79	8	15.01.2016.	3.593.890,79	0,00
7	Фармалогист III	2.856.531,73	6	31.10.2016.	1.343.374,11	1.513.157,62
8	НС фарм	1.833.791,37	5	15.10.2016.	1.833.791,37	0,00
9	Укупно:	84.922.873,79			67.787.376,89	17.135.496,90

Табела број 9: Споразуми о сукцесивном измирењу доспелих обавеза – репрограми

Проблеми са ликвидношћу здравствених установа озбиљно нарушавају стабилност пословања и ликвидност веледрогерија. Групација веледрогерија Удружења за фармацеутску и медицинску привреду Привредне коморе Србије, прихвата да се настале обавезе измирују путем сукцесивног плаћања у виду репрограма дуга.

7.7. Контрола дирекције РФЗО-а

По одлуци в.д. директора РФЗО-а, извршена је контрола уговорених обавеза за период 01.01.2014. године до 30.06.2015. године. Записником о извршеној контроли је констатовано да су средства коришћена наменски и у складу са правном регулативом али је оспорен износ у висини од 11.424.251,62 динара, због извршених исплата неуговореним радницима и по њима, утврђене неправилности у исплати додатака на зараду за уговорене раднике (приправност и дежурство). У односу на одредбе Закона о раду, Закона о платама у државним органима и јавним службама, Посебног колективног уговора за здравствене установе и Колективног уговора код послодавца, дом здравља је имао законско право да обрачуна и исплати запосленима додатке на зараду по основу приправности и дежурстава. РФЗО налаже да се наведена средства врате фонду из средстава која нису средства обавезног здравственог осигурања.

Дана, 02.10.2015. године Дом здравља Ковин је уложио приговор на записник о извршеној контроли уговорних обавеза у Дому здравља Ковин и документовао наводе у приговору. У одговору РФЗО-а, обавештење број 450-4486/15-13 од 26.01.2016. године, наводи се да надзорници осигурања остају при утврђеном чињеничном стању и предложеним мерама из записника, што упућује на закључак да установа изврши повраћај средстава у року од 30 дана од дана пријема одлуке дирекције РФЗО-а. Обзиром на исправност навода у приговору, као и незавидној финансијској ситуацији установе, менаџмент установе је решио да се свакога месеца, уз максималне напоре, у наредних 24 месеца уплаћује на текући рачун дирекције сразмерни износ средстава по одлуци, до намирења целокупног износа дуга. У току 2016. године по наведеном основу је уплаћено РФЗО-у, 3.853.776,78 динара. Дана, 19.10.2016. године дирекција РФЗО-а упућује Обавештење пред утужење Дому здравља Ковин за висину неизмирене обавезе до коначног износа од 7.570.474,84 динара, те оставља рок од 15 дана за уплату, а да ће у противном утужити Дом здравља Ковин. До момента састављања предметног извештаја, а због све израженије неликвидности у пословању, ни уз максималне напоре нисмо могли да наставимо са даљим уплатама према РФЗО-у.

7.8. Став Коморе здравствених установа Србије

Стручна служба Коморе здравствених установа Србије је сачинила Анализу записника и одлука о контроли и спровођењу закључених уговора са даваоцима здравствених услуга. Анализа је настала као последица свакодневних захтева здравствених установа да им се помогне како да се изјасне на достављене записнике о извршеним контролама и која су им правна средства на располагању после доношења Одлуке директора РФЗО-а. Комора тврди да је надлежност контроле РФЗО-а ограничена на спровођење уговорних обавеза у једној буџетској години тако да, ако су потписани коначни обрачуни за претходне године и тиме усаглашено стање обавеза и потраживања, не могу се ретроактивно налагати мере на терет средстава текућег уговора и буџетске године и позивати на уговор који у моменту контроле није био на снази. У одлукама се не позива ни на један пропис на основу кога се здравственој установи налаже конкретна мера. На пример:

1. На основу које законске одредбе се налаже повраћај средстава, из средстава која нису средства осигурања, са образложењем ненаменског трошења, као да не постоји правни основ за принудно извршење судских пресуда, исплату отпремнина у прописаном износу, исплату заосталих зарада и накнада за превоз и сл. Спорно је тумачење термина „наменска средства из уговора“. Шта су наменска средства регулисао је Закон о здравственом осигурању и то тако да су то средства пренета за спровођење здравствене заштите. То не значи да су за спровођење здравствене заштите довољни само лекови и медицински материјал, између којих се најчешће омогућена пренамена, већ сва средства чија је намена одређена финансијским планом здравствене установе за извршење прихваћеног плана рада на основу којег се и закључује уговор.

2. Уочена је и констатација да је до ненаменског трошења средстава, која треба вратити Фонду, дошло због блокаде рачуна. Значи, средства скинута са рачуна у принудној наплати здравствена установа треба још и да врати Фонду.

3. При утврђивању мера које се односе на ненаменско трошење средстава, надзорници осигурања се ограничавају на буџетску годину поредећи пренета и утрошена средства у једној години, док тај у суштини правилан приступ није примењен када се ради о контролисаном периоду (претходне године) и датуму доношења Одлуке по којој се захтева поступање (по истеку уговора).

4. Уместо налога да се износ утрошених средства од осигурања за плате неуговорених радника врати Фонду, имало би смисла да се наложи да здравствена установа исти износ надокнади „буџетском рачуну“ са рачуна сопствених прихода. Овако, плате неуговорених радника коштају двоструко: једном када су исплаћене са „буџетског“ рачуна и други пут када се исти износ пренесе (врати) Фонду.

5. У Одлуци се не наводи на основу ког прописа се налаже повраћај средстава Фонду на наменски рачун за трансфер буџетских средстава и у који извор прихода их Фонд сврстава.

6. Одлука нема поуку о правном леку у којој би се прецизирао надлежни суд па и другој уговорној страни оставила могућност покретања спора. У облигационом односу, у евентуалном спору везаном за спровођење уговора који је био предмет контроле, спор се покреће против правног лица које има свог законског заступника, а не директно против директора. То је надлежност других органа које надзорници осигурања могу да обавесте ако дођу до конкретних сазнања о њиховој одговорности.

7. Дискутабилна су и оспорења која се односе на примену коефицијената из Уредбе о коефицијентима за обрачун и исплату плата запосленима у јавним службама, прво, због њеног произвољног тумачења и позивања на необавезујуће мишљење Министарства здравља од 02.04.2012. године и друго, са аспекта надлежности контроле Фонда. На пример, наведеном Уредбом, односно њеним чланом 2. став 13. при дефинисању коефицијената за најсложеније послове, односно за „специјалистичке послове које обављају субспецијалисти, примаријуси или магистри који раде у специјалистичкој делатности“ одређен је коефицијент 29,32. Међутим, чланом 3. тачка 1.11. исте Уредбе дефинисана су увећања коефицијената у здравственој делатности по основу руковођења, стручних признања и сл. и то на обавезујући начин: „Коефицијенти из члана 2. ове Уредбе увећавају се , и то за :“ . На овај начин правни пропис дефинише обавезност увећања на директан начин. Да је законодавац хтео да „препозна“ ма шта то би дефинисао на један од правима познатих начина а овакав начин прецизирања првог става у члану 3. Уредбе говори о намери законодавца да кумулира коефицијенте. Став Фонда је да коефицијент из Уредбе 29,32 (субспецијалистички послови које обављају субспецијалисти, примаријуси и специјалисти магистри који раде у специјалистичкој делатности) препознаје и додатак на стручна и научна звања из члана 3 Уредбе.

8. Немају правног упоришта ни мере која се односе на ненаменско трошење средстава уговором опредељених за остале материјалне трошкове пошто они нису децидно наведени ни у закону ни у уговору, већ их свака установа финансијским планом распоређује према својим потребамма. У прилог овој тврдњи, наводимо чињеницу да је Државна ревизорска институција покренула иницијативу према Министарству здравља ради давања мишљења о садржају „материјалних трошкова“ који се финансирају из средстава обавезног здравственог осигурања. Најчешће се, тако, оспоравају плаћања чланарине Комори здравствених установа, накнаде за рад синдикалних представника, трошкови казни и пенала по решењу судова, накнаде члановима управних и надзорних одбора који су органи управљања предвиђени Законом о здравственој заштити, а за висину њихове накнаде Влада је дала препоруку Закључком број 120-4780/2008 од 06.11.2008. године. У одговору на питања Коморе здравствених установа Србије упућена Фонду, а која се односе на правно неутемељено тумачење ненаменског трошења средстава опредељених за остале материјалне трошкове, дописом од 29.01.2014.год. Фонд потврђује да ти трошкови нису прецизирани и да би их требало прецизирати Правилником о уговарању што до данас није учињено. Сходно томе, док се ово питање не регулише, нема основа да се оспоравају поједина плаћања са позиције „остали материјални трошкови“ и налаже да они морају теретити рачун сопствених прихода.

8. НЕФИНАНСИЈСКА ИМОВИНА И СТАЊЕ ОБАВЕЗА И ПОТРАЖИВАЊА НА ДАН 31.12.2016. ГОДИНЕ

Попис имовине, обавеза и потраживања је битан поступак интерне контроле, који здравствене установе врше на крају сваке буџетске године, са стањем на дан 31. децембар текуће године, ради утврђивања стварног стања имовине и обавеза, утврђивања одступања књиговодственог од стварног стања и свођења књиговодственог на стварно стање утврђено пописом.

Законом о буџету Републике Србије за 2016. годину је регулисано да корисници буџетских средстава, обрачунату амортизацију исказују на терет капитала, односно не исказују расход амортизације и употребе средстава за рад. Корисници буџетских средстава би приликом састављања финансијских извештаја за 2016. годину требало да врше издвајање дела остварених сопствених прихода за набавку основних средстава. Наменско издвајање би се извршило применом процента учешћа сопствених прихода у односу на укупне приходе и применом тог процента на износ обрачунате амортизације. Међутим, овакав начин наменског издвајања се у пракси показао као неадекватан, јер за добијени износ наменског издвајања најчешће нема покрића у оствареном вишку прихода–суфицита. Узимајући у обзир законске могућности по питању књижења обрачунате амортизације основних средстава, иста ће се у целости књижити на терет капитала по завршном рачуну установе за 2016. годину.

8.1. Нефинансијска имовина на дан 31.12.2016. године

Пописом нефинансијске имовине у сталним средствима, утврђено је следеће стање:

Конто	Опис	Набавна вредност	Отписана вредност из ранијих година	Садашња вредност на дан 31.12.2016. пре амортизације
		1	2	3=1-2
011121	Грађевински објекти	161.460.138,88	78.635.258,73	82.824.880,15
011211	Опрема за саобраћај	18.895.589,28	15.804.543,80	3.091.045,48
011221	Канцеларијска опр.	17.007.415,46	16.127.075,39	880.340,07
011222	Рачунарска опрема	13.593.380,85	12.051.552,75	1.541.828,10
011223	Комуникациона опр.	552.231,14	481.731,02	70.500,12
011224	Електр. и фот. Опр.	117.995,00	23.736,17	94.258,83
011225	Опрема за дом. и уг.	1.515.650,55	1.268.010,99	247.639,56
011231	Опрема за пољопр.	12.642,70	12.642,70	0,00
011251	Медицинска опрема	80.515.320,99	74.189.861,42	6.325.459,57
011252	Лабораторијска опр.	13.446.858,40	13.167.140,60	279.717,80
011292	Моторна опрема	64.998,96	55.856,38	9.142,58
	Укупно:	307.182.222,21	211.817.409,95	95.364.812,26

Табела број 10: Нефинансијска имовина у сталним средствима пре извршеног обрачуна амортизације на дан 31.12.2016. године

Након извршеног обрачуна амортизације основних средстава, садашња вредност нефинансијске имовине у сталним средствима је приказана у табели која следи:

Конто	Опис	Амортизација у 2016.	Укупан отпис	Садашња вредност на дан 31.12.2016. после амортизације
		4	5=2+4	6=1-5
011121	Грађевински објекти	2.421.902,07	81.057.160,80	80.402.978,08
011211	Опрема за саобраћај	1.363.844,56	17.168.388,36	1.727.200,92
011221	Канцеларијска опр.	387.468,25	16.514.543,64	492.871,82
011222	Рачунарска опрема	577.427,22	12.628.979,97	964.400,88
011223	Комуникациона опр.	19.278,08	501.009,10	51.222,04
011224	Електр. и фот. опреме	15.982,32	39.718,49	78.276,51
011225	Опрема за доаћ. и угос.	72.845,45	1.340.856,44	174.794,11
011231	Опрема за пољопр.	0,00	12.642,70	0,00
011251	Медицинска опрема	1.286.452,59	75.476.314,01	5.039.006,98
011252	Лабораторијска опр.	140.349,64	13.307.490,24	139.368,16
011292	Моторна опрема	3.134,60	58.990,98	6.007,98
	Укупно:	6.288.684,78	218.106.094,73	89.076.127,48

Табела број 11: Нефинансијска имовина у сталним средствима на дан 31.12.2016. године

Пописом нефинансијске имовине у сталним средствима нису утврђени вишкови и мањкови, нису уочене никакве неправилности које се тичу чувања и одржавања имовине у сталним средствима. Имајући у виду чињеницу да су сви грађевински објекти Дома здравља сврстани наменски као објекти здравствене заштите, укупан износ обрачунате амортизације се односи на све објекте дома здравља. Из датог прегледа се закључује да је укупна отписана вредност основних средстава на дан 31.12.2016. године, 218.106.094,73 динара од чега је висина отписане вредности основних средстава у 2016. години 6.288.684,78 динара. Садашња вредност основних средстава Дома здравља Ковин, на дан 31.12.2016. године износи 89.076.127,48 динара.

8.2. Стање обавеза и потраживања на дан 31.12.2016. године

8.2.1. Стање обавеза на дан 31.12.2016. године

Пописом обавеза које су предмет годишњег пописа, у складу са Правилником о попису и Контним планом за буџетски систем, на дан 31.12.2016. године, утврђено је следеће стање:

- Дугорочне обавезе (група 211000) – Обавезе по основу дугорочних кредита од домаћих пословних банака на рачуну 211411 износе 334.156,61 динара, и Обавезе по основу осталих расхода - Обавезе по основу отплате домаћих камата на рачуну 241000 износе 13.860,38 динара, што укупно износи 348.016,99 динара и идентично је стању у књиговодственој евиденцији.
- Обавезе за плате и додатке (група 231000) износе 521.641,04 динара, а Обавезе по основу социјалних доприноса на терет послодавца износе 95.815,27, што укупно износи 617.456,31 динара и идентично је стању у књиговодственој евиденцији.
- Обавезе по основу осталих расхода, изузев расхода за запослене (група 245000), на рачуну 245249- Обавезе за порез на додату вредност по основу разлике обрачунатог пореза на додату вредност и претходног пореза, износе 186.068,50 динара, што је идентично и стању у књиговодственој евиденцији.
- Обавезе према РФЗО-у по основу осталих расхода, изузев расхода за запослене (група 243000), на рачуну 243411 износе 7.570.474,84 динара.
- Обавезе из пословања (категорија 250000) на рачуну 252111-Обавезе према добављачима у земљи износе 70.345.861,42 динара, и то:

1. Добављачи за ампулиране лекове (252111-0)	2.227.340,14
2. Добављачи за санитарски материја (252111-1).....	5.050.303,51
3. Добављачи за остали материјал (252111-2).....	1.614.977,18
4. Добављачи за основна средства (252111-4).....	1.232.333,86
5. Добављачи за услуге (252111-5).....	3.733.676,72
6. Добављачи за енергенте (252111-7)	2.919.556,40
7. Добављачи за робу у Апотеци (252111-10).....	<u>53.567.673,61</u>
Укупно:	70.345.861,42

Дакле, на дан 31.12.2016. године, укупне обавезе установе износе 70.345.861,42 динара. Поређења ради, на дан 31.12.2015. године висина обавеза дома здравља је износила укупно 78.061.128,55 динара.

8.2.2. Стање потраживања на дан 31.12.2016. године

Потраживања која су пописом утврђена (група 122000) на рачуну 122140- Потраживања од запослених у 2016.години износе 1.362.859,22 динара, што је идентично и стању у књиговодственој евиденцији.

Потраживања која су пописом утврђена (група 122000) на рачуну 122111- Потраживања према купцима у земљи у 2016.години износе 32.952.013,35 динара, и то:

• РФЗО- лекови на рецепт и помагала (122111-10).....	6.892.355,46
• ВП-лекови на рецепт и помагала (122111-12).....	17.355,39
• РФЗО-услуге примарне ЗЗ (122111-20).....	21.595.396,02
• ВП-услуге примарне ЗЗ (122111-22).....	308.663,77
• Правна лица-услуге примарне ЗЗ (122111-23).....	531.025,00
• РФЗО-услуге стоматолошке ЗЗ (122111-30).....	3.158.150,71
• Физичка лица-услуге стоматолошке ЗЗ (122111-39).....	<u>449.067,00</u>
Укупно:	32.952.013,35

Напомињемо да код потраживања према РФЗО-у за лекове на рецепт, помагала, стоматолошке услуге и услуге примарне здравствене заштите, може доћи до одступања по основу Коначног обрачуна наше здравствене установе са РФЗО-ом. Спровођење коначног обрачуна припадајуће накнаде са даваоцима здравствених услуга за 2016. годину вршиће се у складу са инструкцијом РФЗО-а до 13.02.2017. године, након чега ће коначни обрачуни бити достављени здравственим установама. О могућим изменама потраживања према РФЗО-у по основу коначног обрачуна, орган управљања ће бити упознат приликом првог наредног заседања.

9. ИЗВРШЕЊЕ ПЛАНА РАДА ЗДРАВСТВЕНИХ УСЛУГА У 2016. ГОДИНИ

Приступ квалитетним здравственим услугама је императив. На то се може и мора непрестано рачунати: прво, због завређених права грађана на обухватну здравствену заштиту, и друго, због обавезе сваког појединца, групе људи или институција на чување и унапређивање туђег и личног здравља. Заједничка брига о људском здрављу додатно јача његову социо-економску димензију. У извештају Светске здравствене организације о детерминантама здравља стоји да је лоше људско здравље (посебно сиромашних категорија) последица неједнаке дистрибуције моћи, наглашене социјалне и здравствене неједнакости, неуравнотежених прихода и недостатка квалитетне робе и услуга на националном и глобалном нивоу.

План рада Дома здравља Ковин за 2016. годину је, у складу са чл. 6. Правилника о уговарању здравствене заштите из обавезног здравственог осигурања са даваоцима здравствених услуга за 2016. годину и исти је усаглашен са накнадом за рад Дому здравља Ковин за 2016. годину. Обим здравствених услуга исказан у Плану рада Дома здравља Ковин је планиран на основу извршења из претходне године, као и на основу потреба осигураних лица.

Дом здравља Ковин је у обавези да у процесу извршавања Плана рада врши континуирано праћење и унапређење квалитета рада у дому здравља, а у складу са општим актом и показатељима квалитета здравствене заштите. Здравствена установа је обавезна да изврши наплату прописаног учешћа осигураних лица у трошковима здравствене заштите у складу са важећим прописима којима се утврђује партиципација, односно учешће осигураних лица у трошковима здравствене заштите. Дом здравља Ковин је у обавези да осигураним лицима пружа здравствене услуге и обезбеди лекове и медицинска средства која су утврђена као право из обавезног здравственог осигурања.

У табеларном прегледу који следи, приказано је Извршење Плана услуга Дома здравља Ковин у 2016. години, при чему су приказани само кључни сегменти:

Редни број	Служба	Активност	План 2016.	Извршење 2016.
1.	Здравствена заштита деце предшколског узраста	Превентива	3.759	5.583
		Куратива	14.120	17.240
		Дијагностичко терапијске услуге	8.419	7.189
		Здравствено васпитање	2.951	2.662
2.	Здравствена заштита деце школског узраста	Превентива	3.581	3.963
		Куратива	21.250	20.353
		Дијагностичко терапијске услуге	11.723	7.604
		Здравствено васпитање	3.777	2.794
3.	Здравствена заштита жена	Превентива	6.384	4.848
		Куратива	4.230	4.174
		Дијагностичко терапијске услуге	7.553	9.709
		Здравствено васпитање	656	578
4.	Здравствена заштита одраслог становништва	Превентива	14.535	11.959
		Куратива	125.250	129.710
		Дијагностичко терапијске услуге	81.522	88.951
		Здравствено васпитање	14.180	13.013
5.	Кућно лечење, нега и палијативно збрињавање	Прегледи лекара	1.659	797
		Дијагностичко терапијске услуге	30.150	22.758
		Здравствено васпитање	5.240	3.200
		Број пацијената који су користили услуге	1.745	2.138
6.	Хитна медицинска помоћ	Лекарски преглед на терену	1.260	1.225

		Лекарски преглед у установи	5.545	6.237
		Дијагностичко терапијске услуге	18.417	15.294
7.	Служба за поливалентну патронажу	Посета новорођенчету	1.230	1.252
		Посета породици	3.294	3.132
		Посета оболелом лицу	930	1.132
		Посета особама са инвалидитетом	7	45
		Здравствено васпитни рад	2.520	4.470
8.	Лабораторијска дијагностика	Заједничке опште лабораторијске услуге	10	10
		Опште хематолошке анализе у крви	103.544	140.256
		Хематолошке анализе коагулације у крви	5.150	6.139
		Биохемијске анализе у крви	925	1.379
		Биохемијске анализе у серуму	55.206	84.033
		Биохемијске анализе у урину	9.460	12.660
		Биохемијске анализе у фецесу	589	1.276
		Микробиолошка анализа у области паразитологије	419	409
9.	Рендген	Рендген дијагностика	9.679	9.234
		Дијагностика у стоматологији	660	1.579
10.	Ултразвучна дијагностика	Услуге ултразвука	3.958	3.786
		Број осигураника који су користили услуге	3.600	3.467
11.	Интерна медицина	Прегледи лекара	7.162	7.752
		Дијагностичко терапијске услуге	15.226	11.044
		Здравствено васпитање	123	1.405
12.	Офталмологија	Прегледи лекара	5.063	5.408
		Дијагностичко терапијске услуге	3.218	3.418

13.	Физикална медицина и рехабилитација	Прегледи лекара	3.503	3.672
		Терапијске услуге	61.684	53.430
		Број осигураника који су користили услуге	1.953	2.122
14.	Психијатрија-Неуропсихијатрија	Прегледи лекара	4.450	5.560
		Дијагностичко терапијске услуге	665	1.075
15.	Дерматовенерологија	Прегледи лекара	3.435	3.333
		Дијагностичко терапијске услуге	1.619	1.239
16.	Стоматолошка служба	Превентива	15.243	26.156
		Остале услуге	21.155	20.127

Табела 12: Извршење Плана рада здравствених услуга Дома здравља Ковин за 2016. годину

У оквиру своје редовне делатности, Дом здравља Ковин је у обавези да осигураним лицима РФЗО-а обезбеди несметано и континуирано пружање здравствених услуга у складу са Планом рада за 2016. годину. Приликом израде и праћења извршења Плана рада здравствених услуга, примењују се методологија Института за јавно здравље Републике Србије „Др Милан Јовановић–Батут“. Месечни, квартални и годишњи извештаји се сачињавају по основу дневних евиденција за сваку службу понаособ и за установу у целини. Мишљење о извршењу Плана рада здравствене установе даје надлежна здравствена установа која обавља делатност јавног здравља, заправо, подручни Завод за јавно здравље Панчево.

Завод за јавно здравље Панчево је у обавези, по Уговору о пружању и финансирању здравствене заштите из обавезног здравственог осигурања за 2016. годину и према Упутству за израду мишљења на извршење планова рада здравствених установа у Републици Србији Института за јавно здравље „Др Милан Јовановић Батут“, да изврши анализу Извештаја о фактурисаној реализацији Дома здравља Ковин за период I-XII 2016. године, те да у складу са истом, дому здравља достави Мишљење о извршењу Плана рада Дома здравља Ковин за 2016. годину што је и учинио дана 02.02.2017. године где наводи да је Институт за јавно здравље „Др Милан Јовановић Батут“ проследио Заводу за јавно здравље Панчево фактурисану реализацију Дома здравља Ковин за првих 11 месеци 2016. године те да је исти на основу пројекције за месец децембар и Плана рада установе за 2016. годину израдио Мишљење о извршењу Плана рада Дома здравља Ковин за наведени период. Обезбеђеност здравственом заштитом и оптерећеност здравственог кадра је анализирана на бази укупног броја здравствених радника на неодређено време, а не на основу броја уговорених радника. Дом здравља је реализовао План рада са укупно 192 радника од којих је 189 у радном односу на неодређено време, а 3 у радном односу на одређено време док је уговорено 172 радника.

10. ИЗВРШЕЊЕ ПЛАНА НАБАВКИ У 2016. ГОДИНИ

Сходно одредбама Закона о јавним набавкама, стручна служба установе је сачинила План набавки робе, добара и услуга за 2016. годину као и извршење плана јавних набавки чији је преглед дат у табели која следи:

Ред. бр.	О П И С	План 2016				Извршење плана 2016				% извршења
		РФЗО	Буџет Општине	ДЗ Ковин	Укупно	РФЗО	Буџет Општине	ДЗ Ковин	Укупно	
1	Финансијски план									
2	Ампулурани лекови	5.562.000			5.562.000	4.332.021			4.332.021	78

2.1	Лекови у ЗУ Листа Б	5.562.000			5.562.000	4.332.021			4.332.021	78
3	Санитетски материјал	6.583.000	141.097	402.927	7.127.024	6.426.870	65.056	468.053	6.959.979	98
3.1	Остали санитетски материјал	2.900.000	141.097		3.041.097	2.766.920	65.056		2.831.976	93
3.2	Лабораторијски материјал	3.000.000		402.927	3.402.927	3.000.000		468.053	3.468.053	10 2
3.3	РО материјал	683.000			683.000	659.950			659.950	97
4	Енергенти	15.040.000	3.935	0	15.043.935	14.627.309	0	161.096	14.788.405	98
4.1	Гориво	4.800.000	3.935		4.803.935	4.800.000		30.146	4.830.146	10 1
4.2	Електрична енергија	3.500.000			3.500.000	3.500.000		31.886	3.531.886	10 1
4.3	Даљинско грејање	4.000.000			4.000.000	4.000.000		99.064	4.099.064	10 2
4.4	Гас	2.500.000			2.500.000	2.099.671			2.099.671	84
4.5	Угаљ и дрва	240.000			240.000	227.638			227.638	95
5	Остали материјал	4.645.000	6.910	100.000	4.751.910	3.377.578	0	699.744	4.077.322	86
5.1	Канцеларијски материјал	2.000.000	6.910		2.006.910	1.420.465			1.420.465	71
5.2	Материјал за одржавање хигијене	500.000			500.000	411.030			411.030	82
5.3	Резервни делови за медицинске апарате	300.000			300.000	300.000		553.463	853.463	28 4
5.4	План набавке алата и инвентара	380.000	0	0	380.000	113.546	0	0	113.546	30
5.4.1	Медицински алат и инвентар	330.000			330.000	79.034			79.034	24
5.4.2	Немедицински алат и инвентар	50.000			50.000	34.512			34.512	69
5.5	План набавке резервних делова за рачунаре	350.000			350.000	244.502			244.502	70
5.6	Технички материјал	350.000		100.000	450.000	231.931			231.931	52
5.7	Текстил-радна одећа и обућа				0				0	0
5.8	Резервни делови за возила	565.000	0	0	565.000	565.000	0	146.281	711.281	12 6
5.8.1	Резервни делови	180.000			180.000	180.000		44.714	224.714	12 5
5.8.2	Уља и мазива	100.000			100.000	100.000		41.910	141.910	14 2
5.8.3	Пнеуматици	285.000			285.000	285.000		59.657	344.657	12 1
5.9	Материјал за медицински отпад	200.000			200.000	91.104			91.104	46
6	Услуге	5.745.000	3.100.000	2.685.000	11.530.000	5.605.620	3.120.000	4.233.591	12.959.211	11 2
6.1	Текуће поправке и одржавање ОСС	941.000			941.000	941.000		306.517	1.247.517	13 3
6.2	Банкарске услуге	600.000		200.000	800.000	600.000		91.041	691.041	86
6.3	Комуналне услуге	900.000		15.000	915.000	900.000		21.550	921.550	10 1
6.4	Услуге комуникација	1.000.000		150.000	1.150.000	1.000.000		1.046.064	2.046.064	17 8
6.5	Компјутерске услуге	1.124.000		800.000	1.924.000	1.124.000		275.838	1.399.838	73
6.6	Осигурање		600.000	80.000	680.000		600.000	327.569	927.569	13 6
6.7	Образовање и усавршавање запослених	700.000		540.000	1.240.000	645.620		1.113.641	1.759.261	14 2

6.8	Стручне услуге (ппп, у о д, уо но, надзор и адв.)	240.000	2.500.000	820.000	3.560.000	240.000	2.520.000	1.008.800	3.768.800	106
6.9	Остале услуге	240.000		80.000	320.000	155.000		42.571	197.571	62
7	План осталог материјала		160.000		160.000		160.000		160.000	100
8	Материјал за стоматологију	1.917.000	0	200.000	2.117.000	1.068.169	0	20.797	1.088.966	51
8.1	Стоматолошки потрошни материјал	1.750.000		200.000	1.950.000	946.375			946.375	49
8.2	Лекови стоматологија	65.000			65.000	23.564		20.797	44.361	68
8.3	Санитетски материјал стоматологија	102.000			102.000	98.230			98.230	96
9	Улагања у опрему и објекте	0	34.702.834	105.588	34.808.422	0	3.285.420	105.588	3.391.008	10
9.1	Медицинска опрема	0	2.674.568		2.674.568		2.674.568		2.674.568	100
9.1.1	Медицинска опрема		2.566.153		2.566.153		2.566.153		2.566.153	100
9.1.2	Базар здравља		108.415		108.415		108.415		108.415	100
9.2	Немедицинска опрема		77.160	105.588	182.748		77.160	105.588	182.748	100
9.3	Капитално улагање		31.101.606		31.101.606				0	0
9.4	Капитално одржавање		849.500		849.500		533.692		533.692	63
10	Роба у апотеци	79.654.000	0	45.160.500	124.814.500	56.712.872	0	14.357.726	71.070.598	57
10.1	Лекови ван листе лекова и остала роба			45.160.500	45.160.500			14.357.726	14.357.726	32
10.2	Лекови са Листе лекова	74.810.000			74.810.000	52.789.178			52.789.178	71
10.3	Помагала	4.844.000			4.844.000	3.923.694			3.923.694	81
11	Укупно:	119.146.000	38.114.776	48.654.015	205.914.791	92.150.439	6.630.476	20.046.595	118.827.510	58

Табела број 13: Извршење Плана набавки Дома здравља Ковин у 2016. години

Сходно датом прегледу, по питању извршења планова набавки робе, добара и услуга у току 2016. године, укупна реализација планских величина износи 58%.

11. ПРАВНИ И ОПШТИ ПОСЛОВИ

Дом здравља Ковин је у току 2016. године успешно реализовао све опште и правне послове неопходне за рад и несметано функционисање. Израђен је значајан број уговора у којима је дом здравља једна од уговорних страна а и реализовани су послови у вези са припремом документације и радних материјала неопходних за рад и одржавање седница Управног одобра и Надзорног одбора. У 2016. години је одржано 11 седница Управног и Надзорног одбора и усвојено је 39 одлука:

1. Одлука о усвајању Финансијског плана Дома здравља Ковин за 2016. годину у делу финансирања расхода и одлива из Буџета Општине Ковин;
2. Одлука о усвајању Извештаја о ванредном попису робе у апотеци у Баваништу;
3. Одлука о усвајању Извештаја о годишњем попису имовине, обавеза и потраживања са стањем на дан 31.12.2015. године;
4. Одлука о усвајању Плана рада Дома здравља Ковин за 2016. годину;
5. Одлука о усвајању извршења Плана набавки Дома здравља Ковин за 2015. годину;
6. Одлука о усвајању Плана набавки Дома здравља Ковин за 2016. годину;
7. Одлука о усвајању пете измене и допуне Финансијског плана Дома здравља Ковин за 2015. годину;
8. Одлука о усвајању Финансијског плана Дома здравља Ковин за 2016. годину;

9. Одлука о усвајању Програма за унапређење квалитета рада Дома здравља Ковин за 2016. годину;
10. Одлука о усвајању Годишњег програма провере квалитета стручног рада Дома здравља Ковин за 2016. годину;
11. Одлука о усвајању Плана стручног усавршавања запослених Дома здравља Ковин за 2016. годину;
12. Одлука о усвајању измене и допуне Ценовника за претходне и периодичне лекарске прегледе;
13. Одлука о усвајању измене и допуне Ценовника за обуку из прве помоћи за возаче;
14. Одлука о усвајању Извештаја о раду Дома здравља Ковин за 2015. годину;
15. Одлука о усвајању Извештаја о финансијском пословању Дома здравља Ковин за 2015. годину;
16. Одлука о усвајању Програма и плана рада Дома здравља Ковин за 2016. годину;
17. Одлука о усвајању Плана набавки Дома здравља Ковин за 2016. годину на које се закон не односи и исправка Плана набавки Дома здравља Ковин за 2016. годину;
18. Одлука о расхоровању аутомобила;
19. Одлука о усвајању Предлога измене финансијског плана Дома здравља Ковин за 2016. годину у делу финансирања расхода и одлива из првог Ребаланса Буџета Општине Ковин за 2016. годину;
20. Одлука о усвајању Извештаја о финансијском половању Дома здравља Ковин за 2015. годину;
21. Одлука о расподели вишка прихода – суфицита по Извештају о финансијском пословању за 2015. годину;
22. Одлука о усвајању измена и допуна Ценовника стоматолошких услуга;
23. Одлука о продаји расходованих апарата у Служби стоматолошке здравствене заштите;
24. Одлука о усвајању Прве измене и допуне Финансијског плана Дома здравља Ковин за 2016. годину у делу финансирања расхода и одлива из прве измене Буџета Општине Ковин за 2016. годину;
25. Одлука о усвајању Предлога Финансијског плана Дома здравља Ковин у делу финансирања расхода и одлива из другог ребаланса Буџета Општине Ковин за 2016. годину;
26. Одлука о радном времену у Дому здравља Ковин;
27. Одлука о усвајању Предлога плана потреба Дома здравља Ковин о робама и услугама које су предмет Централизованних јавних набавки за 2017. годину;
28. Одлука о образовању Комисија за попис робе у апотекама са стањем на дан 30.06.2016. године;
29. Одлука о усвајању Друге измене и допуне Финансијског плана Дома здравља Ковин у делу финансирања расхода и одлива из друге измене Буџета Општине Ковин за 2016. годину;
30. Одлука о усвајању Треће измене и допуне Финансијског плана Дома здравља Ковин за 2016. годину;
31. Одлука о усвајању Прве измене и допуне Плана набавки Дома здравља Ковин за 2016. годину;
32. Одлука о усвајању Финансијског плана Дома здравља Ковин за 2017. годину са пројекцијом за 2018. годину;
33. Одлука о усвајању Извештаја о попису залиха робе у апотекама Дома здравља Ковин на дан 30.06.2016. године;
34. Одлука о изменама и допунама Ценовника у Служби стоматолошке здравствене заштите;
35. Одлука о усвајању Предлога треће измене и допуне Финансијског плана Дома здравља Ковин за 2016. годину у делу финансирања расхода и одлива из Треће измене и допуне Буџета Општине Ковин за 2016. годину;
36. Одлука о усвајању Треће измене и допуне Финансијског плана Дома здравља Ковин за 2016. годину у делу финансирања расхода и одлива из Треће измене и допуне Буџета Општине Ковин за 2016. годину;
37. Одлука о усвајању Финансијског плана Дома здравља Ковин за 2017. годину са пројекцијом за 2018. и 2019. годину;

38. Одлука о годишњем попису имовине, обавеза и потраживања за 2016. годину;

39. Одлука о измени Ценовника услуга Дома здравља Ковин;

Поред разматрања и усвајања наведених одлука, чланови Управног и Надзорног одбора Дома здравља Ковин су од стране стручне службе установе информисани о комплетном пословању установе са посебним акцентом на анализу пословања апотека Дома здравља Ковин уз дефинисање препорука и предлога локалној самоуправи о начинима превазилажења проблема у пословању.

Уместо закључка

На предходним странама, представљен је Извештај о раду Дома здравља Ковин у 2016. години, чији остварени резултати говоре да се наша установа, у складу са расположивим капацитетима, труди да пружи свој пун допринос да наша општина има што здравије становништво. Прави начин да се то достигне је, јачање примарне здравствене заштите. Интенција је да се примарна здравствена заштита у нашој општини развија као флексибилан и прилагодљив систем променама у окружењу. Дом здравља Ковин стреми потпуном интегрисању у локалну заједницу, усмерен на превентивне здравствене програме и остварењу потребне функционалне повезаности са вишим нивоима здравственог система, целовито, континуирано и суштински. Остварени резултати Дома здравља Ковин у 2016. години су чврста основа за обављање сложених и обимних послова из домена примарне здравствене заштите становништву наше општине, као и покретање нових иницијатива у правцу осавремењавања, праћења савремених техничко технолошких достигнућа и континуиране едукације својих запослених.

У садашњем турбулентном периоду, боримо се за очување и унапређење квалитета примарне здравствене заштите а при том смо суочени са све израженијим недостатком средстава. У условима економске кризе, неефикасна привреда не може да обезбеди адекватна средства за потребе здравства, ограничена су средства Републичког фонда за здравствено осигурање те се запослени у нашој установи веома рационално понашају по питању трошења средстава. Финансијске рестрикције и јачање оријентације ка што бољим резултатима захтевају све рационалније одлучивање о коришћењу средстава. Такво одлучивање је предмет медицинског, етичког и привредног одмеравања. Несумњив напредак медицине и технологије готово свакодневно повећавају трошкове дијагностике и лечења са једне стране, док са друге стране тај напредак има своју компаративну вредност. Зашто говоримо о финансијским рестрикцијама и позитивистичкој оријентацији? Зато што живимо у времену економске кризе која се директно одражава на најрањивији друштвени сектор-здравство. У таквој констелацији глобалних односа који се рефлектују и на нашу локалну средину, методе које стоје на располагању менаџменту Дома здравља Ковин у домену здравствено-економске евалуације, своде се на креирање рационалне основе за оптимално структурирање алокације ресурса. Све нам то указује да наша установа неће моћи да рачуна на значајније промене у материјалној подршци од стране Републичког фонда за здравствено осигурање већ ће морати да, заједно са челницима локалне самоуправе, изнађе начин и обезбеди средства како би предупредила лоше последице како по пословање а тако и пре свега по становнике наше општине. Не сме се дозволити да се због мањка средстава и неке готово историјске склоности, да актуелне проблеме превазилазимо нормативним устројствима, немамо скорашњу намеру да схватимо да се суштина активности одвија у функционалном деловању. Здравствено-економска евалуација захтева веома често дужи временски хоризонт да би могле релевантно да се сагледају разлике у трошковима и резултатима. Трошкови и резултати настају у различито време и нису директно упоредиви.

По питању финансирања Дома здравља Ковин мора се поћи од здравствених потреба грађана наше општине, приоритета у задовољавању тих потреба и реално могућих издвајања из буџета Општине Ковин за примарну здравствену заштиту. С друге стране, чињеница је да су могућности издвајања у нашој општини, где су грађани претежно сиромашни а привреда неразвијена, више него ограничене те се треба наћи оптимално решење, реални извори средстава, како би се нашим суграђанима пружила што квалитетнија здравствена услуга.

Перманентни проблем са буџетским дефицитом и пратећа немогућност финансирања реалних потреба примарне здравствене заштите у нашој општини усмерава нас ка реалној опасности од судских процеса везаних за наплату доспелих потраживања и на крају до могуће блокаде текућег рачуна установе. Према томе, могуће је допустити деловање економских закона у обезбеђивању и финансирању примарне здравствене заштите али, само до мере која неће угрозити сам карактер здравствене заштите као делатности од општег друштвеног значаја и интереса.

Без обзира на неопходност примене економских принципа у раду и финансирању Дома здравља Ковин, који у великој мери зависи од веома ограничених ресурса, право на примарну здравствену заштиту, односно право на добро здравље, основно је и егзистенцијално људско право, без обзира на материјалне могућности појединца. Неко је рекао „Здравље није све, али је без здравља, све остало ништа“. Зато би Општина Ковин требала да усмери пажњу на одржање неопходног и медицински прихватљивог и одрживог нивоа здравственог стања њених житеља. Министарство здравља Србије и Влада Републике Србије, као предлагачи Закона о здравственој заштити, су имали у виду напред наведени интерес, па су одредбама Закона предвидели и прописали обим заштите под називом „Друштвена брига за здравље на нивоу Аутономне покрајине, општине, односно града“. У циљу остваривања законом предвиђене друштвене бриге на нивоу општине, као и опредељивање финансијских средстава у њеном буџету, гаранција су да ће се остваривати општи интереси у примарној здравственој заштити становништва. Овом функцијом, општина ће постепено створити услове да Дом здравља Ковин пређе из несигурног и дефицитарног у уравнотежено финансијско стање и ефикасно обезбеђивање здравствених услуга својим становницима.

Обрађивач,
Помоћник директора за
економско-финансијска питања
Мр сци. Јасмина Ђаков дипл. ецц

ДИРЕКТОР,
Прим. др мед. Свето Вукадиновић